

Position paper PFAS

Bouwend Nederland is positief over de stappen die de minister heeft gezet om tussentijds het Tijdelijk Handelingskader aan te passen en te komen met een aantal nieuwe normen. De verwachting is dat er zo meer duidelijkheid wordt geschept voor bevoegde gezagen. Wij horen voorzichtig optimistische geluiden uit onze achterban over met name de verruimde norm in grondwater toepassingen, het lijkt erop dat deze norm meer dan voorheen mogelijkheden biedt projecten weer op gang te brengen. De praktijk zal echter moeten uitwijzen of de broodnodige ruimte er daadwerkelijk komt. Daarom blijven wij de situatie nauw monitoren op de uitwerking en toepassing van het nieuwe handelingskader.

Wij waarderen het initiatief van de minister om met de sector op diverse manieren, zoals in het Bestuurlijk Overleg en de Taskforce PFAS, in gesprek te gaan. Wat Bouwend Nederland betreft, is deze overlegstructuur wel te laat op gang gekomen en had leed kunnen worden voorkomen als men eerder op deze manier de sector had betrokken. Er is in onze ogen onnodig onduidelijkheid en paniek ontstaan. Dit moet in de toekomst anders. Wij blijven daarom graag met de minister en decentrale overheden in gesprek, zodat de praktijkkennis en expertise die er bij Bouwend Nederland en onze achterban aanwezig is kan worden meegenomen in vervolgtrajecten.

Voor de korte termijn en de (middel)lange termijn heeft Bouwend Nederland er twee belangrijke aandachtspunten:

- 1. de toepassing van grond in oppervlaktewater;**
- 2. een nieuw proces rondom de omgang met niet-genormeerde stoffen.**

Ad 1. De toepassing van grond in oppervlaktewater

Met het aangepaste THK, gelden er andere normen voor de toepassing van grond in het grondwater. Deze normen zijn resp. 0,8 µg/kg ds voor PFAS/PFOA en 0,9 µg/kg ds voor PFOS. Wij vragen ons af waarom de minister niet dezelfde normen hanteert voor de toepassing van grond in oppervlaktewater. Voorbeelden van deze toepassingen zijn (de aanleg van) dijken, uiterwaarden en diepe plassen. Immers, de minister heeft met de gemeenten een bestuursakkoord gesloten waarin is opgenomen dat de normen in het THK de ondergrens, en daarmee de Nederlandse achtergrondwaarde zijn. Dit zou er logischerwijs toe leiden dat de achtergrondwaarde voor de toepassing van grond in oppervlaktewater, ook 0,8 µg/kg ds zou zijn. Simpel gezegd: van de grond in Nederland is vastgesteld dat deze 0,8 µg/kg PFAS ds mag bevatten. Het is vreemd dat er in oppervlaktewater de nationale achtergrondwaarde niet geldt, ongeacht onzekerheden over het uitlooggedrag van PFAS.

Het probleem doet zich namelijk voor dat een groot deel van de 25 miljoen m³ grond die in Nederland wordt hergebruikt (ter vergelijking, met deze hoeveelheid grond kun je zo'n 50 keer de Kuip in Rotterdam opvullen) wordt toegepast in vrijliggende diepe plassen. Deze grond blijft nu dus als het ware over, je kunt deze niet zomaar kwijt. De grond kan, als alternatief, niet gebruikt worden voor droge toepassingen; die zijn er gewoonweg te weinig. Er moet daarom zo snel mogelijk een

norm komen voor de toepassing voor grond in oppervlaktewater om dit probleem op te lossen. Dit zou ook helpen bij het beperken van de extra vervoersbewegingen die nu nodig zijn om een geschikte toepassingslocatie voor grond te vinden. Waar grond eerst vooral lokaal kon worden gebruikt, is dat nu niet meer het geval waardoor vrachtwagens het hele land door moeten, op weg naar toepassingslocaties. Kortom, laat ons niet langer wachten op een norm voor de toepassing van grond in oppervlaktewater.

Ad 2. een nieuw proces rondom de omgang met niet-genormeerde stoffen

Het proces rondom de totstandkoming van het THK is niet optimaal geweest. Dit kan en moet anders. Bouwend Nederland denkt graag mee over hoe het proces van het maken van regels rondom Zeer Zorgwekkende Stoffen anders vormgegeven kan worden. Concreet denken we dan aan 1) een herijking van de rol die commerciële laboratoria spelen in het bepalen van de detectienorm en 2) een verbetering van het samenspel tussen het Rijk, de diverse bevoegde gezagen en toezichthouders. Iedere partij moet weten waar hij voor aan de lat staat en een van meet af aan robuuste, landelijke, uniforme aanpak biedt de broodnodige duidelijkheid voor ondernemers in de branche. Daarom moet er eerst een aanvaardbare norm bekend zijn, voordat er een handelingskader komt. Ook is het van belang de branches die in praktijk met wet- en regelgeving rondom bodemkwaliteit te maken hebben, beter dan in het verleden het geval was, te betrekken bij de besluitvorming.

Tot slot: zonder bronbeleid komt er geen oplossing voor de PFAS-problematiek. Er zijn nog steeds bedrijven in Nederland die PFAS-houdend water mogen lozen. Het is dweilen met de kraan open voor bedrijven die aan het eind van een lange keten van vervuilers staan. Wij hopen dat de minister de urgentie voelt om deze vervuilers aan te pakken en dat zij zich hard blijft maken om in zowel Europees als nationaal verband de toepassing, productie en lozing van PFAS en andere zzs'en aan banden te leggen.

Anne-Marie Frissen

am.frissen@bouwendnederland.nl

06-83178546